

Byrådssak /26

Saksframstilling

Vår referanse: 2025/240076-3

Høring av forslag til ny forskrift for åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på hjort, samt fellingsavgift for hjort i Bergen kommune

Hva saken gjelder:

Saken gjelder høring av forslag til ny forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på hjort, samt fellingsavgift for hjort i Bergen kommune.

Bakgrunnen er at ny viltressurslov trer i kraft den 01.07.2026. Loven viderefører dagens ordning med at kommunene fastsetter forskrift om åpning av jakt og fastsettelse av minsteareal. Ved ikrafttreddelsen av den nye loven vil kommuner som ønsker å fastsette fellingsavgift for hvert dyr som felles av hjort, måtte gjøre også dette gjennom forskrift. Tidligere er regler om fellingsavgift løst på ulike måter i kommunene, gjennom lokale regulativer, budsjettvedtak eller administrativt oppdaterte satser.

Det følger av ny viltressurslovs § 9(4) at:

«I kommuner der det er adgang til jakt på elg, hjort eller rådyr, skal kommunen etablere et kommunalt viltfond som har til formål å fremme viltforvaltningen i kommunen. Kommunen kan gi forskrift om fastsetting og innkreving av fellingsavgift for hvert dyr som felles av elg og hjort, innenfor rammer fastsatt av Stortinget. Inntektene fra fellingsavgiftene skal tilfalle det kommunale viltfondet.»

Det følger av viltressurslovens forarbeider at:

«Etter fjerde ledd andre punktum kan kommunen gi forskrift om fastsetting og innkreving av fellingsavgift for hvert dyr som felles av elg og hjort, innenfor rammer vedtatt av Stortinget. Fastsetting og innkreving av avgift gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer. Dette innebærer at kommuner som ønsker å fastsette fellingsavgift, må gjøre dette gjennom forskrift. Maksimalsatsene for fellingsavgiftene fastsettes hvert år i forbindelse med statsbudsjettet. I tredje punktum presiseres det at inntekter fra fellingsavgiftene tilfaller det kommunale viltfondet.»

Bymiljøetaten legger derfor fram forslag til ny forskrift.

Bymiljøetatens vurdering og anbefaling:

Forskriftsforslaget samler reglene om åpning av jakt, fastsetting av minsteareal og fellingsavgift. Landbruksdirektoratet har i forbindelse med lovendringen sendt ut et informasjonsskriv til kommunene hvor det anbefales at:

«Landbruksdirektoratet anbefaler at kommunen fastsetter én felles forskrift for åpning av jakt, fastsetting av minsteareal, og for fastsetting av fellingsavgifter. Deretter må forskriften revideres ved behov. Det vil gjøre beslutningene lettere tilgjengelig for både jegere, interesseorganisasjoner og øvrige viltmyndigheter.»

Bymiljøetaten tilslutter seg denne vurderingen. Det er en naturlig sammenheng mellom forskriftsbestemmelsene om åpning for jakt, fellingstillatelse og fellingsavgift. Samtidig vil hjemmelsbestemmelser for forskrifter om fastsetting av minsteareal og åpning av jakt flyttes fra dagens forskrift om forvaltning av hjortevilt §§ 5 og 6, gitt med hjemmel i viltlovens §§ 16 og 18, til å framgå direkte av ny viltressurslovs § 42. Den nye bestemmelsens første ledd lyder:

«Innenfor rammene av § 10 er jakt på elg, hjort og rådyr tillatt dersom kommunen har gitt forskrift som åpner for slik jakt. Jakt på elg, hjort eller rådyr krever fellingstillatelse fra kommunen. Kommunen tildeler fellingstillatelse basert på et fastsatt minsteareal».

Adgangen til å gi lokale forskrifter om åpning av jakt og minsteareal framgår fra og med ikrafttreddelsen direkte av loven. Dette får ingen betydning for gyldigheten av forskrifter som er vedtatt med hjemmel i dagens viltlov, slik gjeldende forskrift i Bergen er. Det følger av viltressurslovens § 61(3) at «Forskrifter gitt i medhold av viltloven gjelder også etter at loven her har trådt i kraft.» Det framstår likevel som at en ny forskrift, hvor bestemmelsene framstår samlet og med hjemmelshenvisninger til gjeldene lov vil framstå mer etterrettelig for innbyggerne som forholder seg til denne.

Det foreslås at den nye forskriften trer i kraft 01.07.2026, samme dag som den nye viltressursloven.

Fellingsavgift er en særavgift som fastsettes av Stortinget etter dagens viltlov § 40, denne ordningen videreføres i ny viltressurslov § 9. Inntekter fra kommunenes innkreving av fellingsavgift skal tilfalle det kommunale viltfondet. Hvilke inntekter som skal tilfalle viltfondet og hvordan inntektene kan disponeres, er regulert i forskrift.

Endringer i fellingsavgift blir kunngjort av Landbruksdirektoratet i løpet av våren hvert år. Maksimalsatsene for fellingsavgift for hjort som er vedtatt av Stortinget for 2025/2026 er som følger:

Dyr	Sats
Hjort, voksen	Kr. 520,-
Hjort, kalv	Kr. 310,-

Inntekter fra fellingsavgift skal tilfalle viltfondet, og derigjennom benyttes til å styrke viltforvaltningen i kommunen. Fellingsavgiften betales etterskuddsvis, basert på faktisk uttak av vilt. Avgiften betales til det offentlige, som et vederlag for uttak av et fellesgode (vilt) fra naturen.

Viltfondet kan utelukkende benyttes til viltformål, og skal ikke benyttes til administrative oppgaver eller til å subsidiere andre kommunale tjenesteområder, dette inkluderer utgifter til administrasjon av selve viltforvaltningen, erstatning av skader forvoldt av vilt og skuddpremier. Viltfondet kan benyttes til tilskudd for tiltak for å fremme viltforvaltningen, styrke kunnskap om vilt og organisere jakt. Fondet kan også dekke kommunens utgifter til håndtering av skadet vilt, samt å forebygge skader på landbruksnæring forvoldt av hjortevilt.

Fellingsavgiften er den sentrale inntekten til viltfondet, og derfor en forutsetning for at kommunen har midler til blant annet ettersøk av skadet vilt.

Forslag til ny forskrift lyder:

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bidra til en forsvarlig og bærekraftig forvaltning av hjorteviltressursene i Bergen kommune.

§ 2. Åpning for jakt på hjort

Jakt på hjort er tillatt i Bergen kommune, Vestland.

§ 3. Minsteareal

Minstearealet for godkjenning av vald og tildeling av fellingstillatelser i Bergen kommune er 400 dekar.

§ 4. Fellingsavgift for hjort

Fellingsavgiften for hjort settes til maksimal sats fastsatt av Stortinget på fellingstidspunktet.

Kommunen fakturerer fellingsavgiften etter endt jaktår, basert på innsendt fellingsrapport.

§ 5 Redusert fellingsavgift

Kommunen kan beslutte redusert fellingsavgift for en avgrenset periode eller dersom særlige hensyn tilsier at en reduksjon er nødvendig for å ivareta en forsvarlig og bærekraftig forvaltning av viltressursene.

§ 6. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft den 01.07.2026. Samtidig oppheves forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelse på hjort, Bergen kommune, Vestland, Forskrift av 22.03.2017 nr. 438.

Bymiljøetaten knytter følgende merknader til enkelte bestemmelser.

§ 3 setter minstearealet for godkjenning av jaktvald og tildeling av fellingstillatelser i kommunen. Bestemmelsen viderefører minstearealet som er satt i gjeldende forskrift.

Minstearealet påvirker hvor store arealer som sees under ett ved tildelingen av fellingstillatelser, og har derfor betydning for uttaket av hjortevilt. Det er gjennomført flere revisjoner av gjeldende forskrift hva gjelder minsteareal. I 2019 ble minstearealet redusert fra 750 daa til fordel for differensiert modell med 500 daa minsteareal i sammenhengende landbruksområder, og 750 daa minsteareal i øvrige områder. I 2023 ble minstearealet på nytt redusert til 400 daa for hele kommunen. Med dagens fellingsprosent på om lag 76% foreslår Bymiljøetaten ingen endring av minsteareal for den nye forskriften. Dette da det per i dag ikke framstår sannsynlig at en ytterligere reduksjon i minsteareal vil føre til økt uttak av hjort.

I § 4 foreslås det at fellingsavgiften settes slik at denne tilsvarer de til enhver tid vedtatte maksimalsatsene. Det anbefales ikke at forskriften vedtar konkrete satser for fellingsavgift, da forskriften i så tilfelle må endres hver gang fellingsavgiften skal justeres.

Forslaget til § 4 må sees i sammenheng med forslaget til § 5 om redusert fellingsavgift, som gir kommunen adgang til å redusere fellingsavgiften dersom hensynet til forsvarlig viltforvaltning skulle tilsi at dette er nødvendig. § 5 er utformet som en unntaksbestemmelse.

Bestemmelsen i § 5 kan benyttes for å gi incentiver til uttaket av gitte dyr, for eksempel basert på kjønn eller alder. Hjortebestanden er imidlertid dynamisk, man kan i framtiden ha behov for å gi incentiver som reduserer uttaket, eller som av andre viktige hensyn bedrer vilkårene for å finansiere viltfremmende tiltak. Ordningen med reduksjon i fellingsavgift etter § 5 er ment som et forvaltningsverktøy til viltforvaltningen, og vil ikke utgjøre noen ordning som befolkningen kan søke om med noen berettiget forventning om å oppnå en reduksjon i avgiften. Vurderingen av om bestemmelsen skal anvendes vil ligge til kommunens forvaltningsskjønn og vil ikke bero på forutgående søknad eller liknende.

Bymiljøetaten anbefaler at forslag om ny forskrift om åpning av jakt, minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på hjort og fellingsavgift for hjort legges ut på høring jf. § 37.

Økonomiske konsekvenser:

Fellingsavgiften tilfaller viltfondet. Alle kommuner hvor det er adgang til å jakte elg eller hjort skal etablere et kommunalt viltfond. Inntektene til fondet består av fellingsavgift, eventuell avkastning og inntekter fra salg av kjøtt. Fellingsavgift er her den største inntekten til fondet.

Bergen kommune har over tid hatt et mål om å redusere hjortebestanden. Redusert fellingsavgift har vært et virkemiddel for dette. Samtidig er det nødvendig med inntekter til viltfondet for at den kommunale viltforvaltningen skal ha anledning til å utføre andre oppgaver knyttet til viltforvaltningen.

Fondet hadde per 01.01.2025 en balanse på kr. 325 521,29. Dette er en reduksjon på om lag kr. 100 000,- fra 01.01.2024. I 2024 hadde fondet inntekter på rett i overkant av kr. 200 000,- som illustrert under.

Inntekter viltfond 2024	
Fellingsavgift	Kr. 155 150,-
Refusjon prøver fallvilt	Kr. 47 000,-
Salg av kjøtt	Kr. 7 351,50
Totalt	Kr. 209 501,50

I samme periode var utgiftene til fondet fordelt som følger:

Utgifter viltfond 2024	
Viltkontakter lønn	Kr. 203 550,-
Viltkontakter transport	Kr. 40 585,11
Viltkontakter arbeidsgiveravgift	Kr. 30 039,70
Viltkontakter kurs	Kr. 1 990,-
Viltkontakter utstyr	Kr. 3 200,-
Tilskudd hjortegjerder	Kr. 28 954,40
Totalt	Kr. 308 319,21

Det er altså en underdekning på om lag kr. 100.000,- per år med dagens rater for fellingsavgift. Samtidig er det kun en mindre andel, om lag kr. 30 000,- av fondets utgifter som består av tilskudd og som derfor lar seg justere fritt år over år. Det vesentlige av utgiftene går til viltkontakter, det vil si ordning for ettersøk og oppfølging av skadet vilt.

Kommunens plikt til å bistå i ettersøk etter trafikkskadet og skadeskutt vilt er regulert i forskrift, tilsvarende for krav til kurs og kompetanse for den som driver ettersøk.

Med dagens uttakssrate og satser vil viltfondet tømmes i løpet av en treårsperiode. Samtidig er det viktig å kunne opprettholde prismekanismen som insentiv for å drive hjortejakt i forbindelse med forvaltningsmålene for jakt i Bergen.

Det totale *inntekspotensialet* til viltfondet fra fellingsavgift (dersom man legger til grunn maksimale satser) ligger på opp mot kr. 300.000, - p.a. med dagens jaktintensitet. Det er altså ikke noen vesentlig fare for at fondet ikke vil være i stand til å oppnå nødvendig utgiftsdekning over tid, forutsatt at inntektene til fondet justeres gjennom fellingsavgiften.

For både å ivareta fondets inntekter over tid, og beholde muligheten til å benytte prismekanismen som insentiv for høyere uttak ved behov, er det likevel nødvendig med en modell som tillater en dynamisk prising av fellingsavgiften.

Byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon:

Byråd for byutvikling er enig med Bymiljøetaten i at det er fornuftig å samle forskriftsbestemmelsene om åpning for jakt, fellingstillatelse og fellingsavgift i én felles forskrift. Klosterhagenerklæringen sier at byrådet vil «regulere hjortebestanden til et bærekraftig nivå», og byråden vurderer at forslaget til forskrift ivaretar denne målsetningen.

Byråden anbefaler at forslaget til ny forskrift sendes på høring i samsvar med forvaltningsloven § 37.

Vedtakskompetanse:

Byrådets fullmakter pkt. 2.6 vedtatt av Bergen bystyre 27. november 2024 i sak 462/24:

2.6. Myndighetsutøvelse overfor kommunens innbyggere

Byrådets myndighetsutøvelse overfor kommunens innbyggere innebærer myndighet til å utøve faglig skjønn med utgangspunkt i de lover, forskrifter og annet regelverk som regulerer kommunens oppgaveløsning.

Byråd for byutvikling innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

Forslag om ny forskrift om åpning av jakt, minsteareal som grunnlag for fellingstillatelser på hjort og fellingsavgift for hjort legges ut på høring i seks uker fra kunngjøring, jf. fvl. § 37.

Dato: 10. mars 2026

Eivind Nævdal-Bolstad
Byråd for byutvikling

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

1. Fagnotat, datert 17.11.2025
2. Forslag til ny forskrift om åpning av jakt, minsteareal og fellingsavgift for Bergen kommune